

Bestyrelsens beretning 2019

På bestyrelsens vegne skal jeg hermed byde velkommen til Danske skønlitterære Forfatteres 29. generalforsamling.

Medlemstilgang og -frafald

I det forløbne år er foreningen blevet lidt større: Siden sidste generalforsamling har vi fået fjorten nye medlemmer, mens fire har meldt sig ud. Og der har ikke været nogen dødsfald i medlemsskaren, så medlemstallet er nu oppe på knap 200.

Kunst- og kulturpolitik

Det er jo en positiv tendens. En anden positiv tendens man har kunnet registrere i det forgangne år, og som blir stadig mere tydelig, er at *kulturpolitikken*, som ellers i mange år nærmest har været negligeret af de fleste politiske partier, atter synes at være ved at genindtage en mere central position i det politiske billede.

Hvilket selvfølgelig er godt. Men der er også noget trist over det: For når traditionelt kulturpolitiske engagerede partier såsom Socialdemokratiet og De Konservative, EL, SF og RV nu igen synes at fatte interesse for området, skyldes det desværre nok især Dansk Folkepartis bidske, nyrindalistiske angreb, anført af Alex Ahrendtsen, på kunst- og kulturinstitutionerne og de offentlige medier. Og ikke mindst på et af de helt centrale grundprincipper, som siden tresserne har præget dansk kulturpolitik, nemlig *armslængdeprincippet*. Som kulturminister Julius Bomholt, som i 1964 oprettede Statens Kunstfond, formulerede det: Staten skal "støtte, men ikke styre". Og netop armslængdeprincippet er i disse år kommet under hidtil uset pres. Jeg vil tillade mig at citere fra en kronik, jeg havde i Politiken i oktober:

"Grønthøsteren - det såkaldte "omprioriteringsbidrag", George Orwell har ikke levet forgæves! - kører overalt, budgetterne nedskæres år for år, og samtidig frigøres der midler, ministrene kan bruge til at søsætte personlige projekter, som de velsagtens håber at kunne markere sig med i kommende valgkampe. Dette gælder også på kulturområdet, hvor en institution som Statens Kunstfond, som arbejder efter armslængdeprincippet, får færre og færre kunststøttemidler at uddele, samtidig med at flere og flere midler uddeles af politikere.

Hvilket, på ubehagelig vis, henleder tankerne på et andet europæisk land, Ungarn, hvis nationalistiske regering under Viktor Orbán efterhånden har omlagt stort set alle offentlige kulturinstitutioner og nærmest totalt afskaffet armlængdeprincippet, så langt

hovedparten af al kunst- og kulturstøtte nu styres politisk, med det overordnede formål at fremme regeringens dagsorden." Citat slut.

I forbindelse med de voldsomme nedskæringer i Danmarks Radio udtalte Alex Ahrendtsen sig i september '18 således til Weekendavisen om årsagerne til at sparekniven ikke var blevet svunget hårdere tidligere:

"For det første har man simpelthen været bange for at gøre det. Du må tænke på, at politikere lever af at være i medierne, hvor DR jo er en stor aktør i medie billedet. Og hvor mange har så modet til at konfrontere DR, når man samtidig ved, at der kan blive udskrevet valg om et år eller to? *Det andet skyldes et misforstået hensyn til armslængden. Med offentlige medier kan vi gøre, hvad vi vil. Der er i realiteten ingen begrænsninger, fordi de er offentligt ejede. Men i kulturlivet har man været dygtige til at italesætte armslængdeprincippet, som om det har en næsten koranagtig status.*" (Min kursivering.)

"Koranagtig?" Javel. De som er imod politisk styring af kulturen og medierne er altså en slags islamister. Så ved vi det!

DR blev beskåret med 20 %. Og nu lukker Radio24syv, fordi stationen ikke kan eller vil leve op til DF's bizarre krav om at 70 % af redaktionen skal befinde sig mindst 110 kilometer fra København.

Det er jo absurd. Så absurd at DF's hårde fremfærd har fremkaldt stærke reaktioner fra andre dele af de politiske spektrum, reaktioner som vi her i DsF kun kan bifalde. Kulturpolitikken er atter kommet til at stå mere centralt. Således afholdt Socialdemokratiet den 29. marts et arrangement, "Kultur til alle", hvori jeg deltog som repræsentant for DsF. (Ligesom jeg for øvrigt også har deltaget i et par andre kulturpolitiske arrangementer med medvirken af politikere, arrangeret af Dansk Kunstnerråd.)

Og det er naturligvis positivt at kunst- og kulturpolitikken atter er begyndt at fylde noget. Ligesom det også er særdeles positivt at analysen "Mellem ballet og biograf - kultur ifølge danskerne", gennemført af Tænk tanken Mandag Morgen for Altinget, viser at borgerne gerne betaler til kunst og kultur, også den kunst og kultur, de ikke selv benytter sig af.

Således mener 80 % af danskerne, at det offentlige skal yde tilskud til bibliotekerne.

Og 45 % mener at der skal ydes offentlige tilskud til litteratur og litteraturarrangementer - hvorimod 35 % siger nej, og 20 % ved ikke.

Men også mere generelt er der opbakning til offentlig kulturstøtte. 55 % svarer således ja til udsagnet: "Et stærkt kulturliv er en del af det grundlag, samfundet er bygget på. Derfor er det nødvendigt, at det offentlige er med til at finansiere en stor del af kunst- og kulturlivet."

Det skal blive spændende at se, hvilken rolle kulturpolitikken kommer til at spille i den kommende valgkamp!

Sket i året der gik

Arrangementer

Kulturelle og sociale arrangementer, såsom **Debutanternes dag** og vores medlemsoplæsning i **Kulturnatten**, betragter vi som vigtige for foreningens trivsel og selvforståelse.

I oktober medvirkede omkring 20 debutanter i *Debutanternes dag*, hvoraf flere allerede inden arrangementet havde meldt sig ind hos os. 5 af debutanterne læste op af deres debutbøger, og vort medlem Klaus Lynggaard fortalte ærligt og meget underholdende om sine unge år som debuterende digter.

På *Kulturnatten* læste ti af foreningens medlemmer op af egne værker, og arrangementet var pænt besøgt. Vi kunne dog ønske os at flere medlemmer deltog i disse arrangementer, det plejer at være gode og givende eftermiddage og aftener. Så - støt op!

Pænere medlemssøgning var der til **årets julemiddag**, som blev afholdt den første lørdag i december, denne gang med traditionel julemad på Café Gammeltorv, hvor et par og tredive medlemmer deltog. Pia Tafdrup og Line-Maria Lång læste op, og bestyrelsesmedlem Peter Adolphsen vandt for første gang i sit liv mandelgaven! Til lykke!

Kurser

Siden sidste generalforsamling har vi afholdt 4 kurser, herunder 2 som strakte sig over 2 dage. DsF's kursusvirksomhed er støttet af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg.

Da søgningen til kurserne har været aftagende, har bestyrelsen - mentorordningen undtaget - skruet lidt ned for antallet af kurser de seneste år. Men husk at alle medlemmer stadig er velkomne til at henvende sig til bestyrelsen eller sekretæren med ideer og forslag til fremtidige kurser!

Mentorordningen, som også støttes af vore kursusmidler, har til gengæld en god søgning. Vi har fået udvidet timeantallet fra 10 til 15 timer, og i år kan vi tilbyde 14 medlemmer et mentorforløb, mod tidligere kun 10.

Kontrakthanbefalinger

Normalkontrakten er jo en saga blott. Derfor modtar vi ofte henvendelser fra medlemmer, som er i tvivl om de skal sige ja til en tilbudt bogkontrakt. Hvilket har fået os til, i samarbejde med advokat Peter Schønning, og med kontakt til Gyldendal og Lindhardt & Ringhof, at udarbejde nogle overordnede kontrakthanbefalinger, som vi kan tilbyde medlemmerne.

Bestyrelsen

I bestyrelsen har vi haft en samtale om habilitet. Forvaltningslovens afsnit om habilitet har hidtil været en rettesnor for foreningens arbejde og det vil den fortsat være. Vi er blevet enige om at fortsætte vores nuværende praksis, hvor bestyrelsesmedlemmer på lige fod med medlemmerne kan søge om midler, foreningen uddeler — for så vidt at de går uden for døren, når beslutningen tages. Den eneste uddeling det i praksis drejer sig om er mentorordningen, men vi vil løbende diskutere habilitet i bestyrelsen, hvis nye scenarier opstår.

Endvidere har vi ændret mødestrukturen. I stedet for 10-11 årlige bestyrelsesmøder, afholdes nu 6 årlige bestyrelsesmøder, plus 2 heldagsseminarer.

Og derudover er der en særdeles livlig email-aktivitet!

Hjemmesiden

Foreningens hjemmeside er ved at blive frisket op, og vi håber snart at kunne præsentere en mere indbydende og brugervenlig side.

Medlemskort

Efter opfordring fra et medlem har bestyrelsen besluttet at genindføre medlemskortet. De nye kort vil blive sendt ud til medlemmerne i maj måned.

Statens Kunstfond

Sammenlægningen af puljerne i Statens Kunstfond har på enkelte områder haft utilsigtede negative konsekvenser, f.eks. mht. støtte til oplæsninger i det som tidligere hed Forfattercentrum. Der er nu kun to årlige ansøgningsfrister, og DsF har - sammen med Dansk Forfatterforening - henvendt sig til Slots- og Kulturstyrelsen for at gøre opmærksom på at denne stramning er et problem.

Endvidere har vi - igen sammen med DFF - i forbindelse med en høring om ændringer i bekendtgørelsen om repræsentantskabet i Statens Kunstfond, anbefalet at Det danske Akademi atter indgår i repræsentantskabet. Hvilket vi mener vil styrke litteraturens stilling.

De ufordelbare midler

Siden 2015 har foreningen modtaget de skaldt ufordelbare midler via Copydan Tekst og Node. Der er tale om ophavsretsmidler som Copydan ikke har kunnet finde rettighedshaverne til gennem individuel fordeling.

Således har vi i de seneste fire år modtaget årligt mellem 1,6 million kroner og, senest, lidt under 1 million (beløbet er desværre for nedadgående). Det er jo dejligt for en lille og ikke særlig rig forening som vores. Der medfølger imidlertid særlige bestemmelser for hvad vi må bruge disse ufordelbare midler til.

Siden sidste generalforsamling er de blevet brugt således:

En meget stor del af dem er gået til det sociale legat for skønlitterære forfattere, **Forfatternes Opmuntringslegat**, som blev uddelt to gange sidste år, i foråret og i december. I alt blev der uddelt 800.000 kr.

Årets Bogsamling, prisen til biblioteket med den bedste bogsamling, blev for 2. gang uddelt sidst i januar. Vinderen blev Biblioteket på Frederiksberg, som modtog 50.000 kr. til indkøb af bøger, og på 2. og 3. pladsen kom Biblioteket Sønderborg og Viborg Bibliotek, som modtog henholdsvis 15.000 og 10.000 kr. til bogindkøb. I juryen sad, foruden undertegnede, litteraturformidler på Gentofte Hovedbibliotek Christine Fur Fischer og litteraturredaktør på Jyllands-Posten David Turner Jacobsen. Vi takker Christine og David for indsatsen!

Heruover har vi **Hjemmesidepuljen**, hvor forfattere med professionel hjælp kan få lavet en hjemmeside eller få renoveret deres gamle side.

Og **De skønlitteræres kursuspulje**, en slags videreuddannelsespulje for forfattere. Vi tilbyder desuden her på kontoret **skrivepladser til medlemmer** ved to skriveborde.

Forfatternes Litteraturhistorie, en arrangementsrække, hvor en forfatter fortæller om et forfatterskab som har haft stor betydning for vedkommende, er blevet flyttet her fra foreningens lokale til Københavns Hovedbibliotek. Men det er stadig DsF som udvælger de medvirkende forfattere og betaler deres honorarer.

DsF's priser: Siden sidste generalforsamling har DsF uddelt 3 priser: Ud over **Årets Bogsamling**, som er nævnt ovenfor, drejer det sig om **Danske skønlitterære Forfatteres Hæderspris** og **Den svære Toer**.

Danske skønlitterære Forfatteres Hæderspris blev uddelt første gang sidste år, umiddelbart efter generalforsamlingen. Bestyrelsen har ønsket at indstifte en stor pris der hædrer en vigtig forfatter som måske ikke tidligere i tilstrækkeligt omfang er blevet prisbelønnet for sin indsats i dansk litteratur.

Sidste års glade prisvinder var forfatteren og digteren Mikael Josephsen, som modtog 100.000 kr., en indbundet lædernesbog med eget navn ingraveret, samt ikke mindst en god og engageret tale af prisjuryens formand, Ida Jessen.

Umiddelbart efter denne generalforsamling vil dette års hædersprismodtager blive afsløret og prist med tale, gaver og bobler. Bliv hængende!

Den svære Toer blev sidste efterår uddelt for anden - og, skulle det vise sig - sidste gang. I forbindelse med det årlige arrangement *Debutanternes dag* blev Jonas Eika tildelt Den svære Toer for *sin toer*, novellesamlingen *Efter Solen*. Han fik overrakt 50.000 kr., en kaktus, samt leveret en fin tale af prisjuryens formand, forfatter Dennis Gade Kofod, og prismodtageren kvitterede, sammen med en ven, med et sangværk baseret på en af bogens noveller. Jonas Eika er også tildelt Michael Strunge-prisen for sin novellesamling samt Montanaprisen, og her senest er bogen blevet indstillet til Nordisk Råds Litteraturpris og årets Blixenpris.

Da Den svære Toers fundats på mange måder har vist sig at ligne Michael Strunge-prisens nuværende fundats - en pris for en forfatters anden udgivelse - har bestyrelsen valgt at nedlægge Den svære Toer. Men midlerne til denne pris - som også er finansieret af de ufordelbare midler - vil fremover blive brugt til andet godt. Mere herom senere!

Blixenprisen

Den 25. maj 2018 afholdt Danske skønlitterære Forfattere og Dansk Forfatterforening den årlige Blixenprisfest i Folketeatret i København.

Og om en lille måned, den 24. maj, uddeles dette års Blixenpriser, ligeledes i Folketeatret, med Spar Nord Fonden som hovedsponsor.

En fin tradition, vi dér er ved at opbygge, forekommer det. Og det er fint at DsF og DFF - der jo, som interesseorganisationer, er en slags konkurrenter - kan arbejde sammen om dette projekt.

Hvad ellers?

Fremtiden

Kulturmødet: I år har DsF ansøgt om deltagelse i Kulturmødet på Mors. Vi har tidligere udsendt observatører fra bestyrelsen, og for to år siden deltaget med et enkelt lille arrangement. I år håber vi at få plads i programmet til at tale om hvad vi skal bruge litteraturen til, og om hvad statens økonomiske støtte til kunsten - ikke mindst litteraturen - bruges til.

Nyt legat: Snart introducerer vi **Skulderklaplegatet**, finansieret af de ufordelbare midler. Legatet kan ikke søges, men kolleger kan nominere kolleger som fortjener et økonomisk skulderklap. Mere herom i næste nyhedsbrev.

Taksigelser

Vi slutter af med at sige tak!

Tak til tidligere formand Jan Thielke for hans indsats i Statens Kunstfonds Repræsentantskab, i Biblioteksafgiftsnævnet og i bestyrelsen for Dansk Kunstnerråd og Forfatternes Forvaltningsselskab.

Tak til næstformand Kristian Bang Foss, som er trådt til et par gange i stedet for formanden i forbindelse med møder og andre repræsentative opgaver, som f.eks. Norges Forfatterforenings jubilæumsarrangement i Oslo i efteråret.

Tak til Ulrikka Gernes, som sidder i bestyrelsen for Frederiksbergmuseerne.

Tak til bestyrelsesmedlem Peter Adolphsen, som sidder i repræsentantskabet i Dansk Sprognævn.

Tak til Dy Plambeck, som har været vores repræsentant i Dansk Forfatterforenings legatudvalg, og ligeledes tak til Anders Abildgaard og Kristina Nya Glaffey, som sidder i Autorkontoens legatudvalg.

Tak til bestyrelsesmedlem Erik Kock, som sidder i Hald Hovedgaards bestyrelse, og som også sidste år var foreningens repræsentant på Den Litterære Institutions årsmøde, ligeledes afholdt på Hald.

Tak til bestyrelsesmedlem Lotte Inuk, som sidder i legatudvalget for Klitgården Fonden. Og tak til Martin Glaz Serup, som er foreningens repræsentant i Dansk-Finsk Forening.

Og sidst, men ikke mindst: Tak for indsatsen til fire afgangende bestyrelsesmedlemmer: Jan Thielke, Anne-Mette Riis Rasmussen og Erik Kock samt Peter-Clement Woetmann, som stoppede allerede i efteråret pga. travlhed og flytning. Jan har i denne omgang siddet fem år i bestyrelsen, heraf de fire som formand. Anne-Mette har siddet i bestyrelsen siden maj 2011, altså i otte år, heraf et par år som næstformand og kasserer. Erik har siddet syv år i bestyrelsen, og endelig sad Peter-Clement Woetmann i knap to et halvt år.

Tusind tak for jeres indsats!

Og til aller-aller-*allers* sidst: Tak til de medlemmer, som har valgt at stille op til den kommende bestyrelse!

På bestyrelsens vegne
Peter Rønnov-Jessen, formand